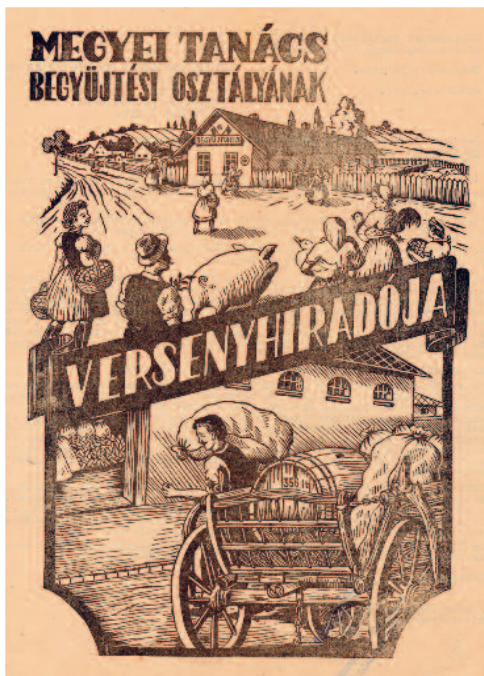

NAGY NETTA

Szembeszegülő parasztek a kollektivizálás kezdetén a Dél-Alföldön

A paraszti társadalom felszámolásához a kommunista hatalom változatos módszereket alkalmazott, amelyek között a paraszti gazdaságokra rótt kötelező terménybeszolgáltatási rendszer az egyik leghatékonyabb eszköznek bizonyult a Rákosi-rendszer végéig. Az állami terménybegyűjtés több mint egy évtizedes fennállása alatt módos, közép- és kisparaszti gazdaságok ezreit juttatta az özszeomlás küszöbére. A kényszerítő intézkedésekre a paraszti társadalom sajátos módon reagált, különböző túlélési, megélhetési stratégiákat, magatartásformákat alakított ki a hagyományos paraszti életforma védelmében. Ezek a módszerek többnyire latens, rejtett formában működtek (terményrejtegetés, feketevágás, feketekereskedés), azonban az alávetettek sok esetben nyíltan is kifejezték tiltakozásukat a rendszer ellen. De vajon hogyan? Milyen formában merték felvállalni a parasztek a nyílt konfrontációt a hatalommal szemben? Mi történhetett akkor, amikor végrehajtottak érkeztek a gazda portájára? Milyen sorsra jutott az, aki kimondta vagy akitől kiprovokáltak véleményét a kommunista rezsimről?

(A teljes cikk honlapunk Online plusz rovatában olvasható)

BALOGH DOROTTYA

A kollektivizálás első éveit Békés megyében

Mondhatjuk, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése Békés megyében kezdődött meg. Az első termelészövetkezet Sarkadon alakult meg, 1948-ban létrejöttek az első állami gépállomások is. Diktatórikus módszerekkel vették el a földet a parasztságtól, még azokat is, amelyeket a földosztás során kaptak. Megindult a kollektivizálás, mégpedig úgy, hogy szó sem volt önkéntességről és fokozatosságról. Aki tehette, megpróbált ipari munkahelyet találni. A kommunista gazdaságpolitika a parasztság több évszázados hagyományát törte meg.

A PÁRT „FEHÉR ARANYA”

A tervgazdálkodás egyik legabszurdabb fantazmagóriája volt a gyapottermesztés erőltetése. A gyapot igen későn érett be, gyakran előfordult, hogy a késő őszi, kora téli hónapokban tudták csak leszedni a gubókat. A munkaerővel is problémák adódtak, a betakarítási munkálatokra főként nőkből és gyerekekből álló brigádokat szerveztek, akik Sztálin-műszakban és gyakran vasárnaponként is dolgoztak. A kivézenyelteteket munkaidő után várta a gyapotföld.

(A teljes cikk honlapunk Online plusz rovatában olvasható)

CSIKÓS GÁBOR

A hagyományos paraszti társadalom felszámolása a Jászságban (1945–1965)

Erdei Ferenc szociológus, későbbi földművelésügyi miniszter meglátása szerint a „parasztársadalom belső szerkezetének minden lényeges kérdése” megválaszolható az alábbi három kérdésre adott felelettel: „Hová való? [...] Miféle családnak a sarja és tagja?” és végül „Hol van a földje, jó föld-e vagy hitvány, vagy van-e egyáltalán?” A második világháborút követő húsz év főként ez utóbbi kérdést bolygatta meg. Az 1945-ös földreform vagy az 1948-cal kezdődő kollektivizálási kampányok nem pusztán a föld tulajdon-

jogának szempontjából fontosak, de egy kultúra felszámolásának drámai állomásait is jelzik. Vagyis a 20. század közepén zajló változások tétje a hagyományos parasztvilág léte volt.

Az Új Honfoglalásként hirdetett 1945-ös „földreform” olyan jelszavai, mint hogy „Enyém a föld, magamén aratok” vagy „A föld azé, aki megműveli” azonban értelmezhetetlenek voltak a Jászság lakói számára. Hiszen a föld addig is azé volt, aki művelte, köszönhetően az 1745-ös redempciónak, amely során a jász ősök meg-

szabadultak a feudális függőségtől, autonómiát szereztek és kapitalistább viszonyokat érvényesíthettek, mint a környező falvak jobbágyai. Az önmegváltás következménye, hogy a Jászság területén a 19–20. században sem volt nagybirtok, amely a paraszti birtokgyarapítást gátolhatta volna, sőt, éppen a jász parasztek kezdtek terjeszkedni és vásárolták a tönkrement középbirtokokból Heves megyében vagy Tolnában.

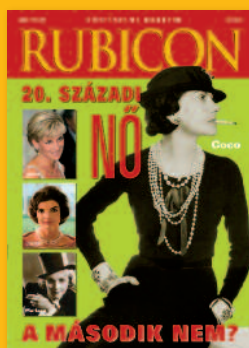
(A teljes cikk honlapunk Online plusz rovatában olvasható)

ŐZE SÁNDOR

A Fehér Gárda

Az államvédelmi nyomozati szervek dokumentálhatóan 1949 első hónapjában jelezték először, hogy a Dél-Alföldön a városok közötti tanyák parasztjait tömörítő szervezkedés folyik, amelynek célja a fennálló rendszer megdöntése. Őszi már le is tartóztatták a mozgalom vezérkarát, mintegy 60 embert. A szóbeli közlések és az Államvédelmi Hatóság iratai alapján azt állapíthatjuk meg, hogy az első szerveződő egységek az Oroszáza és Hódmezővásárhely között elterülő pusztán jöttek létre 1948 nyarán. A karhatalom ezt is viszonylag hamar felszámolta, mint az ország más táján ebben az időben felálló hasonló Fehér Gárda-szervezeteket.

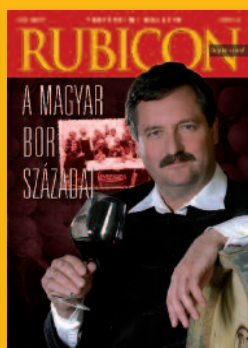
(A teljes cikk honlapunk Online plusz rovatában olvasható)

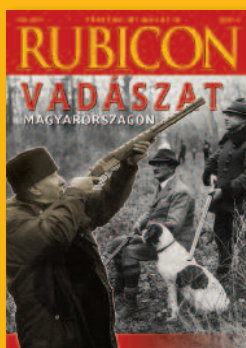
2007/8.

2015/8.

2007/6-7.

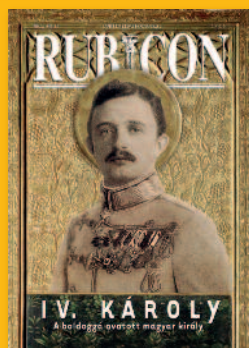

2009/7-8.

2009/11.

Sikerszámaink!

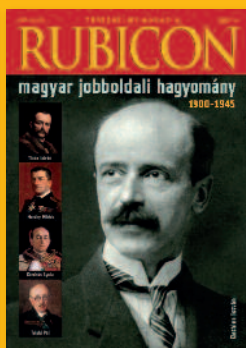
2004/10.

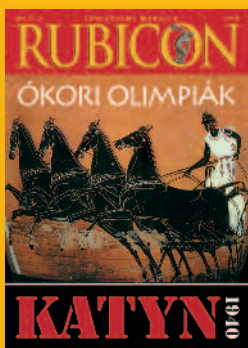
2006/2-3.

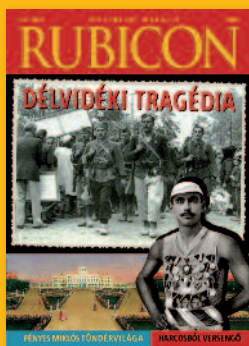
2007/3.

2009/1-2.

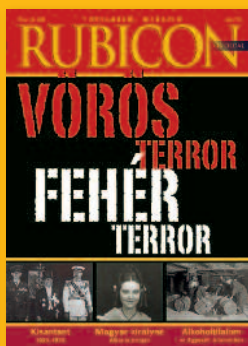
2008/6.

2009/5.

2010/2.

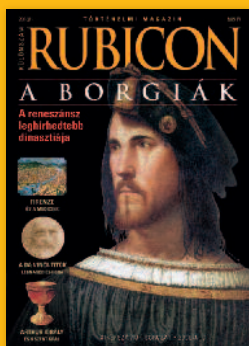
2011/2.

2012/11.

2011/12.

2013/1. különszám

2014/1. különszám

2011/2. különszám

2008/1. különszám

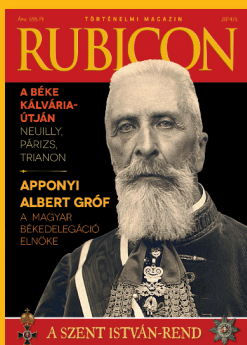

2010/1. különszám

Megrendelhető: www.rubicon.hu

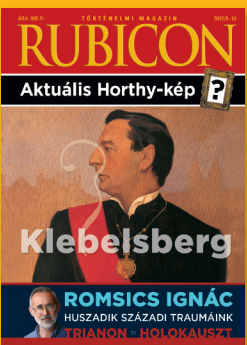
2016/10-11.

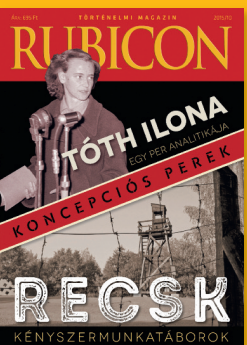
2014/6.

2017/7-8.

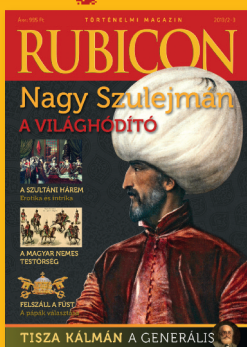

2012/9-10.

2015/10.

Sikerszámaink!

2013/2-3.

2014/10.

2013/8.

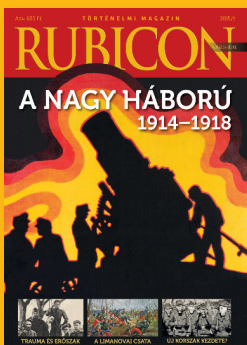
2017/9.

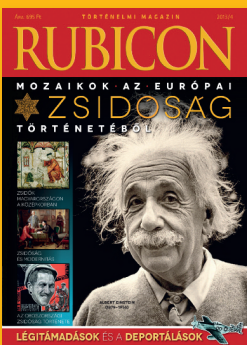
2016/7.

2014/1.

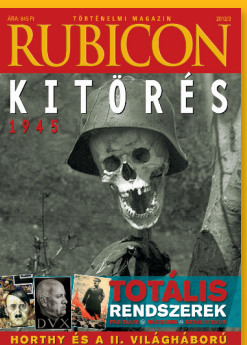
2015/1.

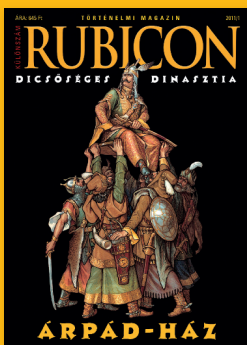
2013/4.

2016/3.

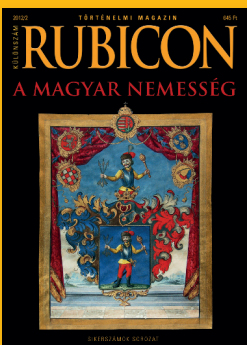
2012/3.

2011/1. különszám

2011/3. különszám

2012/2. különszám

2017/1. különszám

2012/1. különszám

RUBICON MEGRENDELÉS:

www.rubicon.hu